

Nr 37.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition om godkännande av en den 26 mars 1953 träffad överenskommelse angående ändrad lydelse av artiklarna 2, 7 och 9 konventionen mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge den 6 februari 1931 innehållande internationellt privaträttsliga bestämmelser om äktenskap, adoption och förmynderskap, m. m.

Genom en den 8 april 1953 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 206, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll samt med överlämnande av dels en den 26 mars 1953 träffad överenskommelse angående ändrad lydelse av artiklarna 2, 7 och 9 konventionen mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge den 6 februari 1931 innehållande internationellt privaträttsliga bestämmelser om äktenskap, adoption och förmynderskap, dels en den 1 april 1953 träffad överenskommelse angående ändrad lydelse av artiklarna 1, 2 och 3 konventionen mellan samma stater den 10 februari 1931 angående indrivning av underhållsbidrag, *ej mindre* äskat riksdagens godkännande av nämnda överenskommelser *än även* föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag angående ändrad lydelse av 1, 2 och 3 §§ lagen den 29 maj 1931 (nr 157) om indrivning i Sverige av underhållsbidrag, fastställda i Danmark, Finland, Island eller Norge.

I fråga om ordalydelsen av nämnda överenskommelser får utskottet hänvisa till propositionen.

Det vid propositionen fogade lagförslaget är av följande lydelse.

F ö r s l a g

till

L a g

angående ändrad lydelse av 1, 2 och 3 §§ lagen den 29 maj 1931 (nr 157) om indrivning i Sverige av underhållsbidrag, fastställda i Danmark, Finland, Island eller Norge.

Härigenom förordnas, att 1, 2 och 3 §§¹ lagen den 29 maj 1931 om indrivning i Sverige av underhållsbidrag, fastställda i Danmark, Finland, Island eller Norge skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

¹ Senaste lydelse av 3 §, se SFS 1950:32.

1 §.

Lagakraftvunnen dom, administrativ myndighets beslut eller skriftlig förbindelse, varigenom i Danmark, Finland, Island eller Norge någon förpliktats eller utfäst sig att utgiva underhållsbidrag till make, förutvarande make, barn i äktenskap, styvbarn, adoptivbarn, barn utom äktenskap eller moder till sådant barn, skall på begäran omedelbart verkställas här i riket efter vad nedan sägs. Detsamma skall gälla sådan i Danmark, Finland, Island eller Norge meddelad ännu icke lagakraftvunnen dom och sådant i något av dessa länder av rätten, domaren eller överexekutor meddelat beslut, som kan verkställas lika med lagakraftvunnen dom.

Är genom — — — ej påfordras.

2 §.

Framställning om — — — justitieministeriet; samt om bidraget fastställts i Norge, av vederbörande departement eller fylkesmann.

Vid framställningen — — — ovannämnda konvention.

Handling, som — — — norska språket.

3 §.

I avseende — — — allmänna medel.

Influtet belopp översändes till den myndighet, som gjort framställningen, eller till annan som myndigheten bestämmer.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för de träffade överenskommelserna och det framlagda lagförslaget, får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Vid möte i maj 1949 mellan de nordiska delegerade för lagsamarbete framfördes från finsk sida förslag om att lysning uttagen i ett av de nordiska länderna skulle berättiga till vigsel i ett annat. Med anledning härav åtog sig de svenska delegerade att till den svenske justitieministern uttala önskemålet om en utredning i frågan. Vid samma möte beslöts vidare att, när hemskillnadsinstitutet med verkan från den 1 december 1948 införts i den finska äktenskapslagen, Finland skulle taga initiativ till en notväxling för ändring av hithörande bestämmelser i 1931 års nordiska konvention innehållande internationellt privaträttsliga bestämmelser om äktenskap, adoption och förmynderskap (i fortsättningen kallad äktenskapskonventionen).

Dessa spörsmål upptogos på nytt vid de delegerades möte i maj 1950. Sedan därvid från norsk sida jämväl väckts fråga om viss ändring i 1931 års nordiska konvention angående indrivning av underhållsbidrag (i fortsättningen kallad underhållskonventionen), enades de delegerade om att en hemställan skulle riktas till det norska justitiedepartementet med begäran om utarbetande av ett sådant ändringsförslag.

Spörsmålet om vissa ändringar i nu berörda nordiska konventioner har därefter behandlats i olika promemorior samt vid de delegerades möten i maj 1951 och maj 1952.

Enär den i ärendet förda skriftväxlingen ännu i september 1952 icke hade lett till någon allmänt godtagen lösning av frågan i vad mån och under vilka förutsättningar lysning, som ägt rum i ett nordiskt land, skulle tillerkännas giltighet i övriga nordiska länder, ägde den 7 och 8 oktober 1952 på det svenska justitiedepartementets initiativ ett möte rum i Stockholm mellan särskilt utsedda representanter för de nordiska länderna. I detta möte deltog för Danmark fg. kontorchefen i justitsministeriet Poul Gaarden och sekretären i justitsministeriet Poul Østergaard, för Finland hovrättspresidenten Yrjö Hakulinen, för Island ministern i Stockholm Helgi Pálson Briem, för Norge byråchefen i justisdepartementet Andreas Endresen samt för Sverige riksmarskalken Birger Ekeberg, justitierådet Erik Lind och lagbyråchefen i justitiedepartementet Sigurd Dennemark.

Vid Stockholmsmötet enades man preliminärt om vissa ändringsförslag, vilka därefter blevo föremål för viss underhandsdiskussion mellan justitiedepartementen i berörda länder. Förslagen till överenskommelser om ändringar i 1931 års konventioner ävensom förslag till därav föranledda författningsändringar redovisas i en såsom bilaga vid propositionen fogad, i justitiedepartementet utarbetad promemoria och en bilaga till denna, innefattande

1) *förslag till ändrad lydelse av artiklarna 2, 7 och 9 konventionen mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge den 6 februari 1931 innehållande internationellt privaträttsliga bestämmelser om äktenskap, adoption och förmynderskap;*

2) *förslag till förordning angående ändrad lydelse av 2, 7 och 9 §§ förordningen den 31 december 1931 (nr 429) om vissa internationella rättsförehållanden rörande äktenskap, adoption och förmynderskap;*

3) *förslag till ändrad lydelse av artiklarna 1, 2 och 3 konventionen mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge den 10 februari 1931 angående indrivning av underhållsbidrag; och*

4) *förslag till lag angående ändrad lydelse av 1, 2 och 3 §§ lagen den 29 maj 1931 (nr 157) om indrivning i Sverige av underhållsbidrag, fastställda i Danmark, Finland, Island eller Norge.*

Sedan lagrådets utlåtande infordrats över nämnda förslag, avgav lagrådet den 20 januari 1953 utlåtande, vari viss anmärkning framställdes mot den föreslagna ändrade lydelsen av art. 2 äktenskapskonventionen, medan förslagen i övrigt lämnades utan erinran. I anledning av lagrådets anmärk-

ning jämkades förslaget i berörda del efter skriftväxling med justitiedepartementen i de övriga länderna. De båda konventionsförslagen godkändes därefter av Kungl. Maj:t den 13 februari 1953. Förslagen ha godkänts jämväl av de övriga staternas regeringar och överenskommelserna ha under-tecknats av regeringarnas befullmäktigade ombud. Överenskommelsen rörande ändringarna i äktenskapskonventionen undertecknades i Stockholm den 26 mars 1953, medan undertecknandet av överenskommelsen om ändringar i underhållskonventionen ägde rum i Oslo den 1 april 1953.

I fråga om överenskommelsernas huvudsakliga innebörd må här anmärkas följande.

Den viktigaste ändringen avser art. 2 äktenskapskonventionen. Enligt denna artikel gäller med avseende å lysning och vigsel lagen i den stat, vigselmyndigheten tillhör. Härav följer, att lysning och vigsel för närvarande måste ske i samma stat. Ändringen av artikeln innebär, att i nästan alla praktiskt betydelsefulla fall vigsel kan förrättas i vilket som helst av de nordiska länderna efter förutgången lysning i något annat av dem.

Artiklarna 7 och 9 äktenskapskonventionen innehålla i fråga om hemskillnad vissa undantagsregler med avseende å Finland, vilka ha sin förklaring däruti att den finska äktenskapslagen vid tiden för konventionens tillkomst ej kände hemskillnadsinstitutet. Sedan detta, såsom förut nämnts, sedermera införts i den finska lagstiftningen, saknas anledning att bibehålla nämnda undantagsregler. Enligt den nu träffade överenskommelsen utgå därför dessa ur konventionen.

Enligt art. 1 första stycket andra punkten underhållskonventionen i dess nuvarande lydelse skall vad i första punkten av samma stycke stadgas rörande verkställighet av lagakraftvunnen dom, administrativ myndighets beslut och skriftlig förbindelse gälla jämväl sådant i Sverige eller Finland av rätten, domaren eller överexekutor meddelat beslut, som kan verkställas lika med lagakraftvunnen dom. I anledning av att numera i Norge kunna meddelas interimistiska domar och beslut om underhållsbidrag, vilka domar och beslut få verkställas lika med lagakraftvunna sådana, har enighet nåtts om att andra punkten i ifrågavarande stycke skall erhålla en generell avfattning.

Enligt art. 1 tredje stycket sistnämnda konvention gäller att om skyldigheten att utgiva bidrag till barn utom äktenskap eller till sådant barns moder genom dom eller föreläggande är fastställd i stat, där den bidragspliktige icke har medborgarskap eller hemvist, verkställighet i annan konventionsstat ej kan påfordras, med mindre den bidragspliktige antingen inställt sig i rättegången eller också, medan han uppehöll sig i domslandet, i behörig tid erhållit kännedom om stämningen eller föreläggandet. Som villkor för verkställighet av tredsdom gälls med andra ord, att den bidragspliktige under uppehåll i domslandet skall i behörig tid ha erhållit kännedom om stämningen. Ändringen i detta stycke innebär, att verkställighet av treds-

dom skall kunna ske även om den bidragspliktige annorstädes än i domslandet i behörig tid erhållit kännedom om stämningen.

I art. 2 första stycket samma konvention göres den ändringen, att såvitt angår Norge framställning om erhållande av verkställighet må göras och mottagas antingen, som nu, av vederbörande departement eller också av vederbörande fylkesmann.

Efter en framställning från norsk sida göres slutligen i förtydligande syfte den ändringen i art. 3 tredje stycket samma konvention, att influtet belopp skall kunna översändas icke blott till den myndighet, som gjort framställningen, utan jämväl till annan som myndigheten bestämmer.

De föreslagna ändringarna i lagen om indrivning i Sverige av underhållsbidrag, fastställda i Danmark, Finland, Island eller Norge äro föranledda av motsvarande ändringar i underhållskonventionen.

Utskottet. Utskottet har vid sin granskning icke funnit anledning till erinran mot de i propositionen omförmälda överenskommelserna angående ändringar i 1931 års konventioner eller mot Kungl. Maj:ts förslag till lag angående ändrad lydelse av 1, 2 och 3 §§ lagen om indrivning i Sverige av underhållsbidrag, fastställda i Danmark, Finland, Island eller Norge och får alltså hemställa,

att riksdagen — med bifall till förevarande proposition — måtte *dels* godkänna ifrågavarande överenskommelser, *dels ock* antaga det framlagda lagförslaget.

Stockholm den 12 maj 1953.

På första lagutskottets vägnar:

OLOV RYLANDER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Ahlkvist, Branting, Olofsson, Lodenius*, Lindblom, Lundgren, Lindgren och John Johansson;

från andra kammaren: herrar Rylander, Lindberg, Landgren, Skoglund i Umeå, Hedqvist*, Norrby, Fröding* och Andersson i Björkäng.

---

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.